

W jaki sposób e-zamówienia mogą usprawnić sektor zamówień publicznych?

E-zamówienia oznaczają zamówienia publiczne prowadzone drogą elektroniczną. Obejmuje to: opublikowanie ogłoszenia o zamówieniu w internecie (e-ogłoszenie), internetową publikację zaproszenia do składania ofert (e-dostęp do dokumentów przetargowych), składanie ofert nabywcom publicznym/instytucjom zamawiającym przez dostawców drogą elektroniczną (e-oferty) itd.

E-zamówienia mogą znacznie uprościć sposób przeprowadzania przetargów, ograniczyć ilość odpadów i przyczynić się do osiągnięcia lepszych wyników zamówień (niższych cen, lepszej jakości) poprzez wspieranie konkurencyjności na całym jednolitym rynku.

Wszyscy nabywcy publiczni, którzy dokonali już przejścia na e-zamówienia, odnotowują oszczędności na poziomie od 5 do 20 %. Biorąc pod uwagę rozmiar całego rynku zamówień publicznych w UE, każde 5% oszczędności może oznaczać o 100 mld EUR więcej w budżetach publicznych.

E-zamówienia stopniowo staną się obowiązkowe w całej Unii

W obliczu korzyści, jakie oferują e-zamówienia, nowe dyrektywy przewidują **stopniowe wprowadzanie obowiązkowych e-zamówień**. W praktyce wygląda to następująco:

- do marca 2016 r. obowiązkiem stanie się elektroniczne ogłoszenie (ogłoszenia do publikacji przesyłane będą drogą elektroniczną) oraz elektroniczny dostęp do dokumentów przetargowych;
- do marca 2017 r. obowiązkowe stanie się elektroniczne składanie ofert (e-oferty) w postępowaniach prowadzonych przez centralne jednostki zakupujące (tj. nabywców publicznych dokonujących zakupów w imieniu innych nabywców publicznych);
- do września 2018 r. elektroniczne składanie ofert w formie e-oferty stanie się obowiązkowe dla wszystkich instytucji zamawiających.

E-zamówienia muszą być otwarte dla wszystkich przedsiębiorstw

Nowe dyrektywy wskazują wyraźnie, że narzędzia i urządzenia służące do komunikacji elektronicznej powinny być niedyskryminujące, powszechnie dostępne i interoperatywne. Oznacza to, że nabywca publiczny nie powinien ograniczać możliwości udziału danego przedsiębiorstwa w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Przykładowo, nabywca publiczny nie może zmuszać do zakupu oprogramowania, które nie jest powszechnie dostępne, przedsiębiorstwa zamierzającego odpowiedzieć na zaproszenie do składania ofert.

Podpis elektroniczny

Podpis elektroniczny może być wykorzystywany w zamówieniach publicznych do poświadczania deklarowanej tożsamości przedsiębiorstwa składającego ofertę. W wielu przypadkach stosuje się go również w celu zabezpieczenia treści podpisanego nim dokumentu (kodowanie).

Nowe dyrektywy pozostawiają do uznania państw członkowskich ewentualne wprowadzenie wymogu stosowania podpisu elektronicznego. Powinny one jednak zachować zasadę proporcjonalności przy stosowaniu różnych poziomów wymaganych zabezpieczeń. Wobec możliwych problemów w zakresie interoperacyjności stosowanie podpisu elektronicznego nie jest jak dotąd obowiązkowe.

Aby ułatwić nabywcom publicznym potwierdzanie podpisów elektronicznych używanych w innych państwach członkowskich, nowa dyrektywa zobowiązuje do wzajemnego uznawania podpisów elektronicznych umieszczonych na zaufanej liście. Państwa członkowskie zobowiązane są do publikowania uznawanych przez nie za wiarygodne podpisów elektronicznych na zaufanej liście. Każde państwo członkowskie zobowiązane jest do uznawania e-podpisów uznanych za wiarygodne przez inne państwa członkowskie.

E-Certis

E-Certis¹ to **bezpłatny system informacyjny dostępny online** dla firm i instytucji zamawiających, przedstawiający:

- *różne dokumenty wymagane* przy składaniu oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w innym kraju
- *najczęściej wymagane zaświadczenia* w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w UE – w celu objaśnienia, jakiego rodzaju informacje są wymagane bądź dostarczane, oraz w celu *zidentyfikowania wzajemnie uznawanych odpowiedników*.

Nowe dyrektywy wymagają od państw członkowskich stałej aktualizacji informacji o zaświadczeniach, jakie są wymagane w ich krajach w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Tym samym użytkownik systemu e-Certis może być pewien posiadania aktualnych i prawidłowych danych. Nabywcy publiczni powinni zasadniczo wymagać wyłącznie takich zaświadczeń, jakie wyszczególnia e-Certis, co pozwala uniknąć nadmiernego mnożenia dokumentów wymaganych od przedsiębiorstw.

Dynamiczne systemy zakupów

Dynamiczny system zakupów to system elektroniczny, umożliwiający nabywcy publicznemu skonsultowanie się z dużą liczbą potencjalnych dostawców standardowych robót budowlanych, dostaw lub usług o sprawdzonych zdolnościach. Nowe dyrektywy dokonują przeglądu dynamicznych systemów zakupów.

- Takie systemy zostały zdecydowanie **uproszczone**.
- **Ułatwiono** dostęp do systemu dla przedsiębiorstw, umożliwiając włączenie się **w dowolnym czasie w okresie** jego ważności.
- Również **ogłoszenie** informujące przedsiębiorstwa o istnieniu i przeznaczeniu poszczególnych dynamicznych systemów zakupów będzie **objęte stałą publikacją**.

Aukcje elektroniczne

¹ <http://ec.europa.eu/markt/ecertis/login.do?selectedLanguage=pl>

Obowiązująca **procedura** dotycząca zastosowania aukcji elektronicznej pozostaje zasadniczo niezmienną.

W konkretnym postępowaniu o udzielenie zamówienia, po złożeniu i przeanalizowaniu ofert, możliwe jest uruchomienie aukcji elektronicznej, zmierzającej w szczególności do ustalenia **ostatecznej ceny do zapłaty** za – zwykle standardowe – towary, roboty budowlane lub usługi.

Katalogi elektroniczne

Katalog elektroniczny to całkowicie **nowe, elektroniczne narzędzie zamówień publicznych**, które udostępniono nabywcom publicznym i przedsiębiorstwom. Katalog elektroniczny umożliwia przedsiębiorstwom składanie ofert w ustrukturyzowanej formie elektronicznej. Oferta może zostać **oceniona automatycznie** w systemie e-zamówienia nabywcy, co wiąże się z oszczędnościami oraz ze zwiększoną efektywnością postępowania.